

Υπόθεση C-517/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

20 Αυγούστου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Landesgericht Korneuburg (Αυστρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Ιουλίου 2021

Εναγομένη-εκκαλούσα:

Laudamotion GmbH

Ενάγοντες-εφεσίβλητοι:

TG

QN

AirHelp Germany GmbH

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δικαιώματα επιβατών αεροπορικών μεταφορών – Δικαίωμα αποζημίωσης – Έννοια του όρου «παρουσία στον έλεγχο εισιτηρίων» – Ταλαιπωρία – Πραγματική επιβίβαση στην πτήση ως πιθανή προϋπόθεση για θεμελίωση του δικαιώματος

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

[1] Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο α' του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (στο εξής: κανονισμός για τα δικαιώματα επιβατών αεροπορικών μεταφορών), την έννοια ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται στην περίπτωση επιβάτη που προβαίνει σε ηλεκτρονικό έλεγχο εισιτηρίου (online check-in), αλλά δεν παρουσιάζεται στη θυρίδα ελέγχου εισιτηρίων κατά τις ώρες που ορίζει η διάταξη αυτή;

[2] Έχει το άρθρο 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 7 του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, και λαμβανομένης υπόψη της απόφασης του Δικαστηρίου της 19ης Νοεμβρίου 2009 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-402/07 και C-432/07, την έννοια ότι ο επιβάτης –εφόσον ο πραγματικός αερομεταφορέας δεν μπορεί να απαλλαγεί κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών– δικαιούται αποζημίωση εάν

- η πτήση αφίχθη στον τελικό προορισμό με καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών,
- ήταν ήδη γνωστό πριν από την επιβίβαση στην πτήση ότι αυτή θα έφτανε στον τελικό προορισμό της με καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών και
- ο επιβάτης δεν παρουσιάζεται για επιβίβαση στην εν λόγω πτήση;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης επί του δεύτερου ερωτήματος:

[3] Ισχύει τούτο και στην περίπτωση που ο επιβάτης, χωρίς εμπλοκή του πραγματικού αερομεταφορέα, προβαίνει σε νέα κράτηση για εναλλακτική αεροπορική σύνδεση με την οποία φθάνει σε άλλο αερολιμένα, ο οποίος εξυπηρετεί την ίδια πόλη ή την ίδια περιοχή (άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών) όπως και η πτήση για την οποία είχε κάνει κράτηση αρχικώς, μόνον ελάχιστα αργότερα σε σχέση με την προβλεφθείσα ώρα άφιξης στον τελικό προορισμό σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της αρχικώς κρατηθείσας πτήσης;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης επί του δεύτερου ερωτήματος:

[4] Ισχύει τούτο και στην περίπτωση που, κατόπιν αιτήματος του επιβάτη μεταφερθεί η κράτησή του από τον πραγματικό αερομεταφορέα σε εναλλακτική αεροπορική σύνδεση με την οποία φθάνει στον τελικό του προορισμό νωρίτερα από ό,τι με την καθυστερημένη πτήση που είχε αρχικώς κρατηθεί, αλλά παρόλα αυτά αργότερα από ό,τι θα έφτανε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της αρχικώς

κρατηθείσας πτήσης (όπου η πτήση, για την οποία έγινε εκ νέου κράτηση για τον επιβάτη, δεν παρουσιάζει καμία «μεγάλη καθυστέρηση»);

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά τρεις παρόμοιες υποθέσεις οι οποίες εγείρουν το ερώτημα αν απαιτείται ο επιβάτης να επιβιβαστεί σε πτήση με την οποία θα έφτανε στον τελικό του προορισμό με καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών. Όλοι οι ενάγοντες-εφεσίβλητοι ζητούν αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α' ή β', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004.

Αναφορικά με τη διαδικασία στην υπόθεση 22 R 203/20p:

- 2 Ο ενάγων-εφεσίβλητος είχε επιβεβαιωμένη κράτηση για την πτήση OE 190 από το Ντίσελντορφ (DUS) προς την Κω (KGS) που θα εκτελούσε η εναγομένη-εκκαλούσα στις 23.10.2019, με ώρα αναχώρησης 14:45 και ώρα άφιξης 19:10. Στην πραγματικότητα, η πτήση αναχώρησε από το DUS μόλις στις 19:27 (καθυστέρηση αναχώρησης: 4:42 ώρες) και αφίχθη στο KGS μόλις στις 23:38 (καθυστέρηση άφιξης: 4:28 ώρες). Ο ενάγων-εφεσίβλητος είχε προβεί σε ηλεκτρονικό έλεγχο εισιτηρίου (online check-in) για την εν λόγω πτήση.
- 3 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι η φυσική παρουσία στη θυρίδα της αίθουσας ελέγχου εισιτηρίων δεν ήταν απαραίτητη στην περίπτωση του ηλεκτρονικού ελέγχου εισιτηρίου (online check-in) και ότι η προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 πληρούται αν ο έλεγχος εισιτηρίου (check-in) είχε λάβει χώρα ηλεκτρονικά. Επιπλέον, ο κανονισμός δεν περιέχει καμία ένδειξη περί του ότι ο επιβάτης πρέπει επίσης να αναχωρήσει με την καθυστερημένη πτήση για να δικαιούται αποζημίωση. Η εναγομένη-εκκαλούσα άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης.

Αναφορικά με τη διαδικασία στην υπόθεση 22 R 83/21t:

- 4 Ο ενάγων-εφεσίβλητος είχε επιβεβαιωμένη κράτηση για την πτήση OE 314 από τη Βιέννη (VIE) προς το Stansted του Λονδίνου (STN) που θα εκτελούσε η εναγομένη-εκκαλούσα στις 19.12.2019, με ώρα αναχώρησης 6:50 και ώρα άφιξης

8:10. Στην πραγματικότητα, η πτήση αναχώρησε από το VIE μόλις στις 13:20 (καθυστέρηση αναχώρησης: 6:30 ώρες) και αφίχθη στο STN μόλις στις 14:30 (καθυστέρηση άφιξης: 6:20 ώρες).

- 5 Ο ενάγων-εφεσίβλητος είχε πραγματοποιήσει ηλεκτρονικό έλεγχο εισιτηρίου (online check-in) και βρισκόταν στη θυρίδα ελέγχου εισιτηρίων της εναγομένης-εκκαλούσας μία ώρα πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης, η οποία ωστόσο δεν ήταν στελεχωμένη. Η πτήση για την οποία είχε γίνει η κράτηση εμφανίστηκε στον πίνακα ανακοινώσεων αναχώρησης μόνον με ώρα αναχώρησης το απόγευμα.
- 6 Ο ενάγων-εφεσίβλητος είχε κάνει κράτηση της πτήσης για να παρευρεθεί σε συνέδριο στο Λονδίνο στις 10:00 π.μ. Στη συνέχεια, έκανε κράτηση σε άλλη αεροπορική εταιρεία και αφίχθη στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου στις 08:15.
- 7 Μόλις στις 09:00 έλαβε ο ενάγων-εφεσίβλητος γραπτό μήνυμα (SMS) από την εναγομένη-εκκαλούσα ότι η πτήση OE314 δεν θα πραγματοποιηθεί μέχρι το απόγευμα.
- 8 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμα αποζημίωσης υφίσταται επίσης εάν ο επιβάτης παραιτηθεί από την επιβίβαση σε περίπτωση αναπόφευκτης καθυστέρησης άφιξης τουλάχιστον τριών ωρών. Στην προκειμένη περίπτωση, η αναγκαστική επιβίβαση στην πτήση δεν είναι συμβατή με το υψηλό επίπεδο προστασίας που παρέχει ο κανονισμός (ΕΚ) 261/2004, ιδίως επειδή η καθυστέρηση θα μπορούσε να ματαιώσει τον σκοπό του ταξιδιού. Η ταλαιπωρία για τον ενάγοντα-εφεσίβλητο στην προκειμένη περίπτωση συνίστατο στην οργάνωση άλλης πτήσης σε σύντομο χρονικό διάστημα και υπό μεγάλη πίεση. Η εναγομένη-εκκαλούσα άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

Αναφορικά με τη διαδικασία στην υπόθεση 22 R 228/21s:

- 9 Ορισμένοι επιβάτες, οι οποίοι εκχώρησαν τις αξιώσεις τους στην ενάγουσα-εφεσίβλητη, είχαν επιβεβαιωμένη κράτηση για την πτήση OE 300 από Ντίσελντορφ (DUS) προς Πάλμα ντε Μαγιόρκα (PMI) που θα εκτελούσε η εναγομένη-εκκαλούσα στις 25 Ιουνίου 2019, με ώρα αναχώρησης 10:40 και ώρα άφιξης 13:05. Στην πραγματικότητα, η πτήση αναχώρησε από το DUS μόλις στις 21:45 (καθυστέρηση αναχώρησης: 11:05 ώρες) και αφίχθη στο PMI μόλις στις 23:57 (καθυστέρηση άφιξης: 10:52 ώρες).
- 10 Το πρωί της ημέρας αναχώρησης, οι επιβάτες ενημερώθηκαν ότι η πτήση OE 300 για την οποία είχαν κάνει κράτηση δεν θα αναχωρούσε πριν από τις 18:10. Μετά από περαιτέρω ενημέρωση ότι η αναχώρηση θα καθυστερούσε κατά μία ακόμη ώρα, οι επιβάτες επικοινωνήσαν με την εναγομένη-εκκαλούσα για να ζητήσουν την αλλαγή κράτησης για πτήση που θα αναχωρούσε νωρίτερα. Επρόκειτο για την πτήση OE 150 από DUS προς PMI στις 25.06.2019, με ώρα αναχώρησης 17:05 και ώρα άφιξης 19:10, η οποία προσγειώθηκε ακριβώς στην ώρα της στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα. Λόγω της αλλαγής κράτησης πτήσης, οι επιβάτες δεν ήταν πλέον

παρόντες στον έλεγχο εισιτηρίων της πτήσης OE300, αλλά σε αυτόν της πτήσης OE 150.

- 11 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι οι επιβάτες για τους οποίους είχε οργανωθεί εναλλακτική μεταφορά, και οι οποίοι είχαν ήδη ενημερωθεί σχετικά πριν από την αναχώρηση της αρχικώς κρατηθείσας πτήσης, δεν ήταν πλέον υποχρεωμένοι να προσέλθουν στον έλεγχο εισιτηρίων της αρχικώς κρατηθείσας πτήσης, προκειμένου να διατηρήσουν τα δικαιώματά τους βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004. Δεδομένου ότι οι επιβάτες είχαν υποστεί απώλεια χρόνου άνω των τριών ωρών, δικαιούνταν αποζημίωση. Η εναγομένη-εκκαλούσα άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 12 Στην πρώτη περίπτωση, ο ενάγων-εφεσίβλητος διατείνεται ότι βρισκόταν στην καθυστερημένη πτήση και ότι η ενάγουσα-εκκαλούσα ήταν αποκλειστικά υπαίτια για την καθυστέρηση. Επιπλέον, η «παρουσία στον έλεγχο εισιτηρίων» εξομοιώνεται με τον έλεγχο εισιτηρίου (check-in), όπως προκύπτει, για παράδειγμα, από το κείμενο του κανονισμού στην αγγλική γλώσσα. Η ταλαιπωρία προέκυψε επειδή η κράτηση στην πτήση είχε γίνει για συγκεκριμένο λόγο.
- 13 Στη δεύτερη περίπτωση, ο ενάγων-εφεσίβλητος ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί εύλογα να του ζητείται η αναχώρηση με μια πτήση με τέτοια καθυστέρηση, προκειμένου να δικαιούται αποζημίωση για την ταλαιπωρία. Ο ίδιος θα είχε ευχαρίστως δώσει στην εναγομένη-εκκαλούσα τη δυνατότητα για εναλλακτική μεταφορά, αλλά αυτό δεν κατέστη δυνατό λόγω της μη στελεχωμένης θυρίδας στον αερολιμένα αναχώρησης. Η μόνη δυνατότητα για να λάβει μέρος στο συνέδριο ήταν να προβεί απευθείας σε κράτηση εναλλακτικού δρομολογίου.
- 14 Στην τρίτη περίπτωση, υποστηρίζεται ότι σε περίπτωση αλλαγής κράτησης πτήσης δεν απαιτείται η παρουσία στον έλεγχο εισιτηρίων της πτήσης της αρχικής κράτησης. Οι επιβάτες δεν είχαν αρνηθεί να επιβιβαστούν στην αρχικώς κρατηθείσα πτήση, αλλά είχαν αποδεχθεί εναλλακτική μεταφορά. Ωστόσο, η άφιξη στον τελικό προορισμό έλαβε χώρα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των τριών ωρών, γεγονός που θεμελιώνει δικαίωμα αποζημίωσης.
- 15 Η εναγομένη-εκκαλούσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι οι ενάγοντες-εφεσίβλητοι δεν παρουσιάστηκαν στον έλεγχο εισιτηρίων των αντίστοιχων πτήσεων. Η ίδια δεν είχε ενημερωθεί ότι θα αρνούσαν την επιβίβασή τους και συνεπώς δεν πληρούνταν οι βασικές προϋποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 για την εφαρμογή του. Ο έλεγχος εισιτηρίου (check-in) είναι μόνο μία πτυχή της «παρουσίας στον έλεγχο εισιτηρίων». Η λέξη «παρουσία» δεν μπορεί παρά να έχει την έννοια της φυσικής παρουσίας του επιβάτη. Τα χρονικά όρια για την εναλλακτική μεταφορά, η οποία απαλλάσσει από την υποχρέωση αποζημίωσης, είναι εξαιρετικά στενά, και επομένως η φυσική παρουσία του επιβάτη είναι απαραίτητη και για λόγους οργάνωσης.

- 16 Η εναγομένη-εκκαλούσα φρονεί ότι δεν μπορεί να υφίσταται δικαίωμα αποζημίωσης λόγω μεγάλης καθυστέρησης, όταν η άρνηση επιβίβασης στην πτήση έλαβε χώρα εθελουσίως. Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει επίσης καμία ταλαιπωρία λόγω της καθυστέρησης. Εξάλλου, λαμβάνεται υπόψη η καθυστερημένη άφιξη του επιβάτη στον τελικό προορισμό και όχι η καθυστέρηση της πτήσης.
- 17 Όσον αφορά τη δεύτερη περίπτωση, η εναγομένη-εκκαλούσα διατείνεται επίσης ότι ο ενάγων-εφεσίβλητος δεν της έδωσε τη δυνατότητα εναλλακτικής μεταφοράς.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 18 Προκειμένου να κριθεί εάν υφίστανται αξιώσεις αποζημίωσης, πρέπει να διευκρινιστεί εάν εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) 261/2004. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει επίσης να διευκρινιστεί εάν ο επιβάτης οφείλει και να έχει επιβιβαστεί στην πτήση που αφίχθη στον τελικό προορισμό με καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών.

Επί του πρώτου ερωτήματος:

- 19 Το ζήτημα που εγείρεται είναι αν ο ηλεκτρονικός έλεγχος εισιτηρίου (online check-in) αρκεί για την εφαρμογή του κανονισμού ή αν ο επιβάτης πρέπει επίσης να είναι παρών στον αερολιμένα αναχώρησης κατά τις ώρες που ορίζονται στο άρθρο 3, παράγραφος 2 του κανονισμού. Το γεγονός ότι ο κανονισμός δεν δίδει σαφή απάντηση στο ερώτημα αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι ο ηλεκτρονικός έλεγχος εισιτηρίου (online check-in) δεν ήταν ακόμη πολύ διαδεδομένος όταν εκδόθηκε ο κανονισμός.
- 20 Πρέπει να διευκρινιστεί αν ο γερμανικός όρος «Abfertigung» εξομοιώνεται με τον (ηλεκτρονικό) έλεγχο εισιτηρίου [online (check-in)] ή αν βαίνει πέραν αυτού. Για παράδειγμα, στο κείμενο στην αγγλική γλώσσα χρησιμοποιείται ο όρος «check-in», γεγονός που θα μπορούσε να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι ο ηλεκτρονικός έλεγχος εισιτηρίου (online check-in) ενδεχομένως να αρκεί.
- 21 Στην περίπτωση αυτή, η «παρουσία» θα ήταν περιττή και ο επιτυχής ηλεκτρονικός έλεγχος εισιτηρίου (online check-in) θα οδηγούσε στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004. Την εκτίμηση αυτή συμμερίζεται και το αιτούν δευτεροβάθμιο δικαστήριο, αλλά το ζήτημα δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Επί του δεύτερου ερωτήματος:

- 22 Ανακύπτει το ερώτημα εάν ο επιβάτης δικαιούται αποζημίωση και στην περίπτωση που έχει ήδη λάβει γνώση της μεγάλης καθυστέρησης πριν από την πτήση και, ως εκ τούτου, δεν επιβιβάζεται πλέον στην πτήση.

- 23 Σύμφωνα με τη γερμανική βιβλιογραφία, το δικαίωμα αποζημίωσης υφίσταται και στην περίπτωση που ο επιβάτης, γνωρίζοντας τη μεγάλη καθυστέρηση, δεν επιβιβάζεται πλέον στην πτήση, π.χ. επειδή η πτήση δεν μπορεί πλέον να εξυπηρετήσει τον σκοπό του ταξιδιού. Η ζημία για τον επιβάτη σε μια τέτοια περίπτωση θα ήταν ισοδύναμη με τη ζημία σε περίπτωση ματαίωσης της πτήσης. Το αιτούν δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκτιμά ότι αυτό δεν είναι παράλογο. Από τη μία πλευρά, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η επιβίβαση του επιβάτη στην πτήση δεν συνιστά σε καμία περίπτωση προϋπόθεση για την αναγνώριση δικαιώματος αποζημίωσης (για παράδειγμα, όταν η καθυστέρηση δεν είναι ήδη γνωστή εκ των προτέρων). Από την άλλη πλευρά, δεν είναι δυνατόν ο επιβάτης να πρέπει να επιβιβαστεί σε πτήση για την οποία είναι ήδη γνωστό ότι θα αφιχθεί στον τελικό προορισμό με καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών, προκειμένου να δικαιούται αποζημίωση. Η ταλαιπωρία σε αυτή την περίπτωση δεν συνίσταται μόνο στην καθυστερημένη άφιξη στον τελικό προορισμό.
- 24 Ωστόσο, δεν μπορεί να είναι καθοριστική η πρόθεση για την έγκαιρη άφιξη ενόψει συγκεκριμένου γεγονότος στον τελικό προορισμό. Εάν το γεγονός έχει ήδη λάβει χώρα ακόμη και όταν η καθυστέρηση είναι μικρότερη από τρεις ώρες, ο επιβάτης δεν δικαιούται αποζημίωση. Επομένως, η ύπαρξη δικαιώματος αποζημίωσης δεν εξαρτάται από το είδος της προσωπικής ζημίας που πράγματι υπέστη ο επιβάτης ως αποτέλεσμα της ματαίωσης ή της μεγάλης καθυστέρησης.

Επί του τρίτου ερωτήματος:

- 25 Εάν ο επιβάτης γνωρίζει την άνω των τριών ωρών καθυστέρηση ήδη πριν από την αναχώρηση και δεν επιβιβαστεί στην πτήση, θα μπορούσε, εφόσον θεωρηθεί ότι η ταλαιπωρία του έγκειται αποκλειστικά στην καθυστερημένη άφιξη στον τελικό προορισμό, να μην υφίσταται δικαίωμα αποζημίωσης στην περίπτωση που ο επιβάτης αφιχθεί στον τελικό προορισμό με άλλο μέσο με καθυστέρηση μικρότερη των τριών ωρών.
- 26 Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, σε περίπτωση ματαίωσης, δεν επηρεάζεται το δικαίωμα αποζημίωσης εάν ο επιβάτης αφιχθεί στον τελικό προορισμό του με άλλο μέσο που έχει οργανώσει ο ίδιος.

Επί του τέταρτου ερωτήματος:

- 27 Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι μια αλλαγή κράτησης πτήσης θεμελιώνει την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 επί του εναλλακτικού δρομολογίου, με συνέπεια να μην ισχύει πλέον για την αρχικώς κρατηθείσα πτήση καμία από τις εναλλακτικές προϋποθέσεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού και επομένως ο τελευταίος να μην έχει εφαρμογή επί της πτήσης αυτής. Τότε δεν θα υφίσταται πλέον δικαίωμα αποζημίωσης για την καθυστέρηση της αρχικώς κρατηθείσας πτήσης. Ωστόσο, τούτο δε μπορεί να ισχύει, δεδομένου ότι ακόμη και στην περίπτωση ματαίωσης της πτήσης, ο επιβάτης που δεν είναι σε θέση να παρουσιαστεί στον έλεγχο εισιτηρίων δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση σε

περίπτωση εναλλακτικής μεταφοράς εκτός των χρονικών ορίων του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', αριθμοί ii και iii, του κανονισμού.

- 28 Εξ αυτού συνάγεται ότι δεν είναι καθοριστικό για τη θεμελίωση δικαιώματος αποζημίωσης λόγω της αρχικώς κρατηθείσας πτήσης το γεγονός ότι ο επιβάτης δεν έχει πλέον επιβεβαιωμένη κράτηση για την αρχικώς κρατηθείσα πτήση μετά την αλλαγή κράτησης πτήσης.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ